

En zoo ben ik dan aan het einde van mijne taak gekomen, M. H., en zoo ligt mijn drieledig protest tegen de hedendaagsche Schrift-critiek dan beteekend. Niet dit heb ik gewraakt dat men buiten, maar dat men op het erf der gemeente, niet dit afgekeurd dat men als Semitische philologen, maar dat men als Christengodgeleerden in den tempel zelf der Sancta Theologia, met zoo weinig kiesche hand, zoo roekeloos, zoo zonder sparen de Heilige Schrift gekorven, in haar deelen losgeplozen, en toen naar philosophische hypothesen haar organisme geremodelleerd heeft. Zoo ik meen, met logische gestrengheid heb ik én de encyclopaedische én de dogmatische én de gemeenterechtelijke verwoesting u getoond, die door dit critisch vandalisme wordt aangericht; en daartegenover, om den schijn van geestelijke lafheid niet te be-
loopen, u cordaat en onverholen mijn eigen belijdenis van de Heilige Schriftuur uiteengezet. Ik deed dit in het stille bewustzijn, dat ik, zonder blinddoek of vingeren voor de oogen, de critiek in het aangezicht zien; niets vergoelijk noch goedpraat; en met volkomen eerlijke wetenschappelijke consciëntie nochtans onwrikbaar vast sta in de belijdenis van de ingeving van den Geest. Dit zal, ik ben er op voorbereid, verbazing wekken bij den één, bitterheid bij den ander, maar waarom zou mij het recht tot spreken worden betwist, waar het reeds zóó ver kwam, dat zelfs de verstgaande schriftanatomen meê door belijders van Jezus worden bewierookt. God de Heere schonk mij nu eenmaal den moed van mijn overtuiging, en al moge die overtuiging dan ook onzen modernen Grieken een volslagen *μωρία* dunken en voor ons ethisch Israël een prikkelend *σκάνδαλον* zijn, ik blijf er mij aan vastklemmen, gelijk al Gods lieve volk nu achttien eeuwen ze omhelsd heeft, als *Δυναμὶς τοῦ Θεοῦ*, een kracht van God ons gegeven, niet tot streeling van onzen hoogmoed, maar tot vastzetting van ons heil.

En neem ik hiermeê afscheid zoo van mijne moderne als ethische op-
ponenten, dan roep ik den modernen onder onze critici toe: „Bij u is, al doolt ge mijns inziens, nogtans de strenge consequentie; de Schrift een schrift als andere boeken, geheel menschelijk ontstaan; maar dan ook geen inspi-
ratie meer, geen sprake meer van uitverkorenen die om zekerheid roepen, en heel de Sancta Theologia gemetamorphoseerd in de weten-
schap der religie”. Tot de ethischen daarentegen; omdat ze 's Heeren heiligen naam belijden, nog steeds mijn broeders en; tot hen zeg ik: „Smelt af het wijsgeerig alliage van het zuivere goud dat in de kern van uw geloof nog schuilt. Laat het uit zijn met dat hinken op twee
elkaar uitsluitende beginselen. Kiest weer een vorm die past bij het heer-
lijk leven, waar immers ook uw ziel in zwelgen wil. Bovenal, hebt deernis, hebt erbarmen met de diep Gekrenkte, omdat ze is de gemeente des levenden